

Силабус дисципліни

Інформаційні та методологічні проблеми
фінансової діагностики підприємства

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рік навчання: 1

Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 (150 год.) Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. е. н., доцент Ярошук Олексій Вікторович

Контактна інформація

o.yaroshchuk@tneu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Інформаційні та методологічні проблеми фінансової діагностики підприємства» спрямована на формування у аспірантів знань, професійно зорієнтованих умінь і навичок щодо змісту, структури, обсягів і форми фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, методики їх складання, узгодженості показників, відображених у різних формах звітності, порядку затвердження та оприлюднення фінансової звітності, а також методики та організації фінансового аналізу.

Дисципліна забезпечує формування таких компетентностей як здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення, а також проводити фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень. У результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Структура дисципліни

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Поняття, види та призначення інформаційного забезпечення підприємства	Знати та використовувати у професійній діяльності нормативно-правове забезпечення звітності та мету її складання. Вміти ідентифікувати види звітності підприємства розуміти їх призначення та інформаційні потреби користувачів.	Тести, питання, ділові ситуації
1	2. Фінансова звітність та загальні вимоги до її формування.	Знати сутність, значення та призначення фінансової звітності, її складові елементи, якісні характеристики, принципи підготовки, порядок розкриття інформації, подання та оприлюднення контенту. Національні та міжнародні стандарти фінансової звітності. Вплив облікової політики на формування звітної інформації. Таксономія фінансової звітності. Паперовий та електронний формати фінансової звітності.	Тести, питання, ділові ситуації

1	3. Склад, структура та порядок складання Балансу (Звіту про фінансовий стан підприємства).	Мати чітке уявлення про Баланс підприємства і його значення в управлінні діяльністю та інформуванні користувачів. Знати класифікацію балансів, структуру та вимоги до бухгалтерського балансу, взаємозв'язок Плану рахунків і структурних елементів Балансу, умови визнання та порядок оцінки його статей, зміст статей Балансу та методику його складання. Вміти скласти Баланс у порядку закриття рахунків обліку діяльності підприємства за звітний період.	Тести, питання, ділові ситуації
1	4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та порядок його складання.	Знати загальні вимоги до складання Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), зміст його розділів і статей, взаємозв'язок з видами діяльності підприємства та методику складання. Знати взаємозв'язок показників звіту і вміти визначити фінансовий результат та сукупний дохід від діяльності. Знати порядок відображення витрат операційної діяльності і методику розрахунку показників прибутковості акцій (для акціонерного товариства). Вміти скласти Звіт самостійно.	Питання для обговорення, тести, ситуаційні завдання
1	5. Звіт про рух грошових коштів та порядок його складання.	Знати загальні вимоги до складання Звіту про рух грошових коштів, методи складання, зміст розділів і статей, взаємозв'язок з видами діяльності підприємства та методику складання. Знати взаємозв'язок показників звіту і вміти визначити чистий рух коштів від окремого виду діяльності, вплив зміни валютних курсів та чистий рух грошових коштів за звітний період. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до звітності. Вміти скласти Звіт самостійно.	Тести, питання, ділові ситуації
1	6. Порядок складання Звіту про власний капітал.	Знати загальні вимоги до складання Звіту про власний капітал, зміст його статей та методику складання. Знати взаємозв'язок показників звіту і виявляти зміни у розмірі і елементах власного капіталу підприємства. Розкриття інформації про власний капітал у Примітках. Вміти скласти Звіт самостійно.	Тести, питання, ділові ситуації
1	7. Зміст та порядок складання Приміток до річної фінансової звітності.	Знати склад, структуру і вимоги до Приміток до Фінансової звітності. Опанувати інформаційне забезпечення та методику складання Приміток до річної фінансової звітності. Забезпечувати зіставність інформації, наведеної у примітках, з інформацією у фінансовій звітності	Тести, питання, ділові ситуації
1	8. Особливості заповнення додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами».	Знати призначення додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами», порядок визначення звітних сегментів та складання додатку до приміток до фінансової звітності «Інформація за сегментами», зіставність показників звітності за сегментами з показниками фінансової звітності.	Тести, питання, ділові ситуації
1	9. Виправлення помилок та перевірка зіставності показників фінансової звітності.	Знати і вміти застосовувати правила виправлення помилок у фінансовій звітності а також сутність і порядок перевірки зіставності показників фінансової звітності. Вміти здійснювати внутрішню формову і міжформову перевірку зіставності показників фінансової звітності.	Тести, питання, ділові ситуації
1	10. Складання консолідованої фінансової звітності.	Знати основи складання зведеної звітності, фінансової звітності при об'єднанні підприємств, вимоги і методику складання консолідованої фінансової звітності.	Тести, питання, ділові ситуації

1	11. Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва.	Знати призначення, зміст і структуру, методичку складання та порядок і періодичність подання Звіту суб'єкта малого підприємництва.	Тести, питання, ділові ситуації
1	12. Звіт про управління: зміст, призначення та особливості складання.	Знати історичні й законодавчі передумови складання та мету звіту. Розуміти, що звіт про управління - документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності.	Тести, питання, ділові ситуації
1	13. Податкова, статистична і спеціальна звітність.	Знати нормативно-правове забезпечення статистичної звітності, склад, порядок формування та строки подання фінансової звітності. Володіти методикою складання звіту з праці та основних засобів. Знати основи внутрігосподарської звітності підприємства.	Тести, питання, ділові ситуації
2	14. Методологічні основи фінансової діагностики.	Засвоїти теоретичні питання, що стосуються сутності, значення фінансової діагностики в управлінні, її видів, змісту і завдань. Вивчити інформаційне забезпечення, організацію та методологію фінансової діагностики; сутність і сферу застосування основних його прийомів.	Тести, питання, ділові ситуації
2	15. Діагностика стану майна та боргових прав та джерел їх формування.	Вміти здійснити загальну оцінку активів і пасивів підприємства в цілому і в розрізі їх видів (груп), аналізу обсягу, складу, структури і тенденцій зміни необоротного, оборотного капіталу, власного капіталу та зобов'язань підприємства.	Тести, питання, ділові ситуації
2	16. Діагностика показників фінансової стійкості підприємства.	Знати зміст і порядок розрахунку та критерії оцінки коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства та методичку розрахунку показників чистий капітал, чистий робочий капітал, власний необоротний та власний оборотний капітал а також критерії достатності капіталу для провадження діяльності.	Тести, питання, ділові ситуації
2	17. Діагностика стану розрахунків, платоспроможності та ліквідності підприємства.	Вміти здійснити діагностику стану розрахунків за показниками боргових прав (дебіторська заборгованість) і зобов'язань (кредиторська заборгованість) їх співвідношення, оборотності та динаміки, виявляти обсяги і питому вагу простроченої заборгованості і з'ясувати їх причини. Знати порядок розрахунку і критерії оцінки показників ліквідності.	Тести, питання, ділові ситуації
2	18. Діагностика ділової та ринкової активності підприємства.	Вміти дослідити ділову та ринкову активність підприємства за показниками обсягів продажу, оборотності сукупного і оборотного капіталу, тривалості операційного і фінансового циклу та показники ринкової активності і за показниками прибутковості та ціни акції підприємства.	Тести, питання, ділові ситуації
2	19. Діагностика фінансових результатів, сукупного доходу та рентабельності діяльності.	Вміти діагностувати результативність діяльності підприємства, сукупний дохід, рентабельність діяльності підприємства, застосовувати факторне моделювання та аналіз за методикою фірми DuPont	Тести, питання, ділові ситуації
2	20. Діагностика грошових потоків підприємства.	Вміти оцінювати грошові потоки за видами діяльності підприємства та визначати відносні показники ефективності грошового потоку (рентабельності та ліквідності)	Тести, питання, ділові ситуації

2	21. Діагностика власного капіталу та дивідендної політики підприємства.	Здійснювати оцінку динаміки і структури власного капіталу та виявляти фактори і причини, які зумовили ці зміни. Оцінювати показники середньозваженої ціни капіталу. Оцінювати ефективність дивідендної політики підприємства.	Тести, питання, ділові ситуації
1	22. Комплексна рейтингова оцінка показників фінансової звітності.	Володіти прийомами комплексної рейтингової оцінки та вміти їх застосовувати на практиці для виявлення місця аналізованого підприємства у досліджуваній сукупності подібних об'єктів.	Тести, питання, ділові ситуації

Літературні джерела

1. Fabozzi, F. J., Peterson, D. P. (2012). Analysis of Financial Statements. John Wiley & Sons Limited.
2. Fridson, M. S., & Alvarez, F. (2011). Financial Statement Analysis Workbook : A Practitioner's Guide (Vol. 4th ed). Hoboken N. J.: Wiley.
3. Fridson, M. S., Alvarez, F., & FinancePro. (2011). Financial Statement Analysis : A Practitioner's Guide (Vol. 4th ed). Hoboken, N.J.: Wiley.
4. Reilly, F. K., & Brown, K. C. (2019). Investment Analysis & Portfolio Management. South-Western Cengage Learning.
5. Subramanyam, K. R. (2014). Financial statement analysis.
6. Then, V., Schober, C., Rauscher, O., & Kehl, K. (2017). Social return on investment analysis: measuring the impact of social investment. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
7. Wayne, W. (2019). Microsoft Excel 2019 Data Analysis and Business Modeling. Pearson Education; Microsoft Press.
8. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М. Звітність підприємства : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
9. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств: навчальний посібник. Київ. : ЦУЛ, 2019. 232 с.
10. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз. Навч. посіб. Тернопіль, ТНЕУ, 2016, 304 с.
11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433
12. Озеран А. В. Гармонізація фінансової звітності підприємств з міжнародними стандартами та потребами управління. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». Київ : 2015 р. 570 с.
13. Пантелєєв В.П., Юрченко О.А., Курило Г.М., Безверхий К.В. Звітність підприємств : навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV, від 16.07.1999.
15. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень Закон України № 2164-VIII від 05.10.2017 р.
16. Про Державну статистику. Закон України. Документ № 2614-XII, у редакції від 19.04.2014 р.
17. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: наказ Аген. запобіг. банкрутству від 23.02.1998 № 22 . Офіційний вісник України. 1998. № 13. с. 211.
18. Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України. № 476 від 11.04.2013 р.
19. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління. Наказ Міністерства фінансів України N 982 від 7.12.2018 р. із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України N 27 від 18 січня 2019 року
20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р.

21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Наказ Міністерства фінансів України № 628 від 27.06.2013 р.
22. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р.
23. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Наказ Міністерства фінансів України № 39 від 25.02.2000р.
24. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами». Наказ Міністерства фінансів України № 412 від 19.05.2005 р.
25. Смірнова О. М., Стадник М. В. Фінансова звітність : історичний аспект розвитку та сучасні орієнтири. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2. Тернопіль : Крок, 2014. С. 116–119.
26. Спільник І. В., Ярошук О.В. Принцип системності в аналітичних. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет; ред. кол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. Том 28. № 2. С. 182-190.
27. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2017. Випуск 1-2., С. 62-80.
28. Шкарабан С. І., Корецький Б. М., Ярошук О. В. Діагностика і прогнозування фінансово-господарського розвитку акціонерного товариства: монографія. Тернопіль: Тайп, 2010. 300 с.
29. Шкарабан С. І., Спільник І.В., Шеремета М.Й. Фінансовий аналіз: навчально-методичний комплекс дисципліни. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2009. 252 с.
30. Ярошук О. В. Корпоративний контроль бізнесу та його захист від ворожого поглинання. Український журнал прикладної економіки. 2016. Том 1. № 5. С. 100-108.
31. Ярошук, О. В., Ярошук І.Д. Аналітичне обґрунтування рішень в системі корпоративного захисту бізнесу від поглинань. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. Том 17. № 2. С. 136-154.

Політика оцінювання:

- **Політика щодо термінів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (не більше 70 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 40 %. Списування під час контрольних робіт заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “ Інформаційні та методологічні проблеми фінансової діагностики підприємства ” визначається за шкалою оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре

D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом